

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 4. Utrùm scientia futuribilium dependeat à decretis absolutis ex parte
actus, & conditionatis ex parte objecti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

futuribilis propter connexionem, quam haberet cum causis proximis, in statu conditionato positus.

Dices. Hæc propositio: Si Deus voluisset Christum apud Tyrios prædicare, & miracula facere, quæ fecit apud Judæos, atque eandem interiori gratiam, quæ Judæis data est, dare Tyriis, Tyrii poenitentiam egissent, vera est. Ergo poenitentia Tyriorum futuribilis fuit dependenter non solum à causis proximis, ut positis in statu conditionato, sed etiam à decreto divino, ut in eodem statu posito. *R. 1.* hoc toto enthymemate concessio, non sequi inconueniens, nempe quod scientia futuribilium se ipsam supponat: nam decretum divinum poni potest in statu conditionato, præcisa scientia illa, sine cuius directione non posset esse in statu absoluto. *R. 2.* Præciso etiam decreto divino, poenitentiam Tyriorum adhuc fuisse futuribilem. Nam vera est hæc propositio: Si Christus prædicasset apud Tyrios, & apud illos miracula fecisset, quæ fecit apud Judæos, Tyrii cum eadem interiori gratia, quam habuerunt Judæi, poenitentiam egissent: & ista æquivalens: Futura fuisset Tyriorum poenitentia pro tali tempore, si pro tali tempore futurum fuisset, ut Christus apud illos prædicaret, talia signa faceret, & talem interiori gratiam haberent. Imò prima propositio vera non est, nisi quia hæc duæ posteriores veræ sunt. Unde manifestum est Tyriorum poenitentiam habuisse futuribilitatem suam independentem à decreto divino, ut posito in statu conditionato. Contrarium tamen sentienti, negotium non facessimus.

Obj. 4. Scientia futuribilium non potest esse certa & infallibilis. Ergo non potest convenire Deo. *R. n. ant. Probabis.* Objectum hujus scientiæ contingens est & fallibile. Ergo & ipsa fallibilis est. *R. n. cont.* Nam scientia divina non sumit infallibilitatem suam ab objecto, sicut scientia creata; sed habet eam à perfectione intellectus divini, qui cum habet infinitam simpliciter in intelligendo perspicaciam, non solum necessaria, sed etiam contingentia & libera, ut sunt, eadem certitudine & infallibilitate cognoscit: omnia enim, ut sunt, sive necessaria, sive contingentia & libera, infinita claritate cognoscit. Deus igitur per scientiam futuribilium summa certitudine & infallibilitate cognoscit omnia contingentem & liberè futuribilia, & scientia futuribilium summam habet certitudinem & infallibilitatem; quantumvis objectum ejus, prout ad illam præsupponitur, sit contingentem & liberè, ac proinde fallibiliter futuribile. Dixi autem, prout ad illam præsupponitur: nam ratione prius, quam ab illa cognoscatur, est tantum fallibiliter futuribile; unde per illam cognoscitur directè ut futuribile, fallibiliter tantum. At ratione posterius, quam ab illa cognoscitur, est certè & infallibiliter futuribile: tanta enim certitudine & infallibilitate pro hoc rationis instanti futuribile est, quanta certitudine & infallibilitate cognoscitur esse futuribile: unde pro hoc rationis instanti per eandem illam scientiam reflexè cognoscitur ut futuribile certitudine & infallibilitate summa. Scientia igitur futuribilium objectum suum directè cognoscit, & quidem certè & infallibiliter præcisè ut contingentem & liberè futuribile; reflexè verò cognoscens se ipsam, reflexè cognoscit illud ut certè & infallibiliter futuribile.

Obj. 5. Absurdum est & inutile formare judicium hypotheticum de re aliqua, quando de eadem illa re habemus judicium absolutum in mente. Sic ineptus esset, qui videns solem lucere, diceret: Si sol lucret, viderem illum. Atqui Deus in cuius conspectu omnia nuda sunt & aperta, habet judicia absoluta de rebus omnibus. Sic ab æterno videt absolute Petrum ab ancilla interrogatum negare Christum. Item absolute videt Tyrios non agere poenitentiam, & apud eos non fieri miracula, quæ apud Judæos facta sunt. Ergo absurdum est & inutile, Deo attribuire judicia hypothetica, quibus judicet, quod si Petrus interrogaretur ab ancilla, negaret Christum, & quod Tyrii converterentur, si fierent apud illos miracula, quæ facta sunt apud Judæos.

R. 1. Deum non formare judicia, sive absoluta, sive hypothetica: nam hic modus intelligendi multiplex involvit imperfectionem, quarum nulla in Deum cadere potest: sed simplici intuitu cognoscere veritatem judiciorum, sive hypotheticorum, sive absolutorum. Non est autem inconueniens Deum simul intueri veritatem judicii absoluti & hypothetici, quæ formari possunt circa rem eandem. Imò Deus intuens veritatem judicii absoluti, quod formari potest circa rem aliquam, non potest non intueri simul veritatem judicii hypothetici, quod circa rem eandem formari potest: nam veritas istius judicii connexa est cum veritate illius, & hæc tam cognoscibilis est, quam illa. Sic v. g. Deus intuens veritatem hujus judicii absoluti: Petrus interrogatus ab ancilla negabit Christum, non potest non intueri simul veritatem istius: Si Petrus interrogaretur ab ancilla, negaret Christum: nam veritas secundi connexa est cum veritate primi. Nec veritas primi priori jure cognoscibilis est, quam veritas secundi.

R. 2. dist. maj. Absurdum est & inutile formare judicium hypotheticum circa rem, circa quam habetur judicium absolutum, si hoc judicium habeatur antecedenter, transeat maj. Si habeatur consequenter tantum, N. maj. At judicium hypotheticum, quod Deus habet de re aliqua, eo scilicet modo quo habere potest, præsupponitur judicio absoluto, quod habet de eadem re eo modo quo habere potest. Sic Deus prius ratione cognoscit veritatem hujus propositionis conditionalis: Si Petrus interrogetur ab ancilla, negabit Christum: quam cognoscit veritatem istius absolutæ: Petrus interrogabitur ab ancilla, & negabit Christum. Nam cognitio primæ veritatis in Deo præsupponitur decreto, quod præsupponitur cognitioni secundæ veritatis; & secunda veritas dependet à decreto divino, à quo planè independens est prima veritas.

ARTICULUS IV.

Utrum scientia futuribilium dependeat à decretis absolutis ex parte actus, & conditionatis ex parte objecti.

*N*ota. Duplex distingui potest decretum conditionatum: unum scilicet conditionatum ex parte subjecti, & alterum conditionatum ex parte objecti tantum. Decretum conditionatum ex parte subjecti est illud, quod non est, sed esset, si esset aliqua conditio. Potest sic exprimi: Vellem producere duplo plures Angelos, si vellem creare alterum mundum. Decretum conditionatum ex parte objecti tantum, est illud quod re ipsa existit, unde dicitur absolutum ex parte actus; sed est de re tantum facienda dependenter ab aliqua conditione, unde dicitur conditionatum ex parte objecti. Potest sic exprimi: Volo ut Judas salvetur, si perseveret in gratia. Agnoscenda esse ejusmodi decreta, quæ re ipsa existunt, sed sunt de re tantum implenda sub conditione à creatura pendente, apud Catholicos indubitatum est. Talis est voluntas salvandi omnes homines, si rectè utantur mediis, sibi à Deo dandis; non delendi Sodomam, si in ea reperti fuerint triginta viri justi; exhibendi Christo plus quam duodecim legiones Angelorum, si ipse rogaverit; dandi Joæ plenissimam de hostibus victoriam, si septies terram hasta percussisset; donandi posteros omnes Adami iustitia originali, si ipse non peccaret, &c. De hujusmodi autem decretis hic non agitur, sed de aliis, quibus Thomistæ dicunt Deum decrevisse res aliquas tantum faciendas sub conditione aliqua pendente à solo Deo, & nunquam implenda. Tale est decretum, ut ajunt, quo Deus decrevit prædeterminare Tyrios ad poenitentiam, si Christum ad illos mitteret, quem tamen ad illos non mittere decrevit. De istiusmodi itaque decretis hic agitur, & quaeritur, utrum scientia futuribilium ab illis dependeat tanquam à causa futuribilitatis actuum

actuum liberorum, circa quam occupatur hæc scientia. Responsum negativum probabimus sequentibus Paragraphis. Sit itaque.

§. I.

Probatur ex Scriptura scientiam futuribilibus non dependere à decretis conditionatis in sensu Thomistico.

Matth. c. II. dicitur; *Vae tibi Corozaim, vae tibi Bethsaida, quia si in Tyro & Sidone factæ essent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere poenitentiam egissent.* Quibus verbis Christus exprobat, & iuste exprobat Judæis impoenitentiam eorum, eosque objurgat, & iuste objurgat præ Tyriis & Sidoniis, quia nempe poenitentiam egissent cum iisdem gratiæ auxiliis tum externis, tum internis, quæ Judæi acceperunt, & quibuscum poenitentiam agere potuerunt, atque re ipsa egissent, si voluissent. Nam si Tyrii & Sidonii non fuissent acturi poenitentiam, nisi cum majoribus auxiliis, & à fortiori, si non fuissent poenitentiam acturi, nisi cum auxilio prædeterminante ad poenitentiam, & consequenter cum auxilio, quocum Judæi ipsi infallibiliter poenitentiam egissent, imò quocum Judæi ipsi non potuissent non agere poenitentiam in sensu composito, certè objurgatio Judæorum præ Tyriis & Sidoniis, facta à Christo, nec iusta fuisset, nec seria. Et verò num iuste & seriò dicere potuisset Christus: *Vae vobis, o Judæi, qui me prædicante & miracula patrant poenitentiam non agitis!* Nam Tyrii & Sidonii, si apud illos prædicarem, & eadem signa facerem, poenitentiam agerent cum uberiori interioris gratiæ auxilio, quod acciperent; vel: Nam si prædicarem, & eadem signa facerem apud Tyrios & Sidonios, poenitentiam agerent, ad eam agendam physicè prædeterminati à Patre meo, qui pro suo beneplacito decrevit illos ad poenitendum prædeterminare, si ad illos me mitteret. Potuissentne sine risu aliquo talis objurgatio excipi? At iuste & seriò dicere potuit Christus: *Vae vobis, o Judæi, qui, me prædicante & talia signa faciente, poenitentiam non agitis, qui si prædicarem, nec majora aut plura signa facerem apud Tyrios & Sidonios, cum æquali vel etiam minori interioris gratiæ adjutorio, magnæ humilitatis poenitentiam agerent.* Ex his autem

Argumentor sic. Objurgatio Judæorum præ Tyriis & Sidoniis, facta à Christo, fuit iusta & seria. Ergo Judæi ad poenitentiam agendam habuerunt eadem, vel etiam majora gratiæ auxilia, quam Tyrii & Sidonii habuissent, qui tamen cum iisdem, vel etiam minoribus gratiæ auxiliis non solum potuissent agere, sed etiam re ipsa egissent poenitentiam. Ergo Tyrii & Sidonii poenitentiam agere potuissent, & egissent sine auxilio prædeterminante, quo certè auxilio caruerunt Judæi: nam si illud accepissent, poenitentiam egissent. Ergo decretum illud, quo dicunt Thomistæ Deum Tyrios & Sidonios ad poenitentiam physicè prædeterminare voluisse, si Christum ad illos mitteret, gratis confictum est.

Nec dic, 1. gratiam prædeterminantem se tenere ex parte actus secundæ tantum. Nam si se teneat ex parte actus primi, ut non difficilè probari posset, si se teneat ex parte actus secundæ tantum, semper est virtus & auxilium, distinctum ab omnibus aliis ad actum salutarem concurrentibus. Unde semper sequitur, quòd si Tyrii & Sidonii non acturi fuissent poenitentiam sine gratia prædeterminante, qua Judæi caruerunt, non fuissent acturi poenitentiam cum æquali aut minori adjutorio, sed cum majori tantum, quocum ipsi etiam Judæi poenitentiam egissent. Quo posito, nec iusta, nec seria potuit esse objurgatio Judæorum præ Tyriis & Sidoniis.

Nec dic, 2. Judæos caruisse quidem gratia prædeterminante, sed sua culpa caruisse, quia potuerunt eam habere, eamque habuissent, nisi gratiæ prævenienti restitissent; vel, si vis, si sese à gratia præ-

Simonnet Theol. Tom. I.

veniente moveri svisissent. Itaque propter resistantiam, non positivam, sed negativam, gratia prædeterminante privati sunt, proindeque hanc privationem sibi imputare debuerunt. Nam 1. hæc resistential negativa est planè inintelligibilis, & videtur merum esse subterfugium. 2. Dicere, quòd in potestate libera hominis sit accipere vel non accipere gratiam efficacem, quam esse gratiam prædeterminantem volunt Thomistæ, è diametro pugnat cum doctrina S. Augustini, juxta quem gratiæ efficacis collatio pendet ex mero beneplacito Dei, qui cuius vult miseretur, & quem vult indurat, & consequenter unum, quia vult, vocat quomodo scit ei congruere, ut vocantem non respuat, & alium, quia non vult, non sic vocat. Sed de his aliis.

Denique sic adhuc argumentor contra Thomistas. Tunc nec iusta, nec seria est objurgatio unius præ alio, cum is, qui objurgatur, se vituperabilem reddidit in iis circumstantiis, in quibus alter se vituperabilem redderet, & è contrà se laudabilem redderet in iis circumstantiis, in quibus alter se reddidit laudabilem. Patet ex terminis. Atqui in systemate Thomistico Judæi se vituperabiles reddunt in iis circumstantiis, in quibus se etiam vituperabiles redderent Tyrii & Sidonii, & è contrà se laudabiles reddunt in iis circumstantiis, in quibus se redderent laudabiles Tyrii & Sidonii. Nam Tyrii & Sidonii non magis egissent poenitentiam, quam Judæi, si pariter destituti fuissent gratia prædeterminante; & è contrà Judæi tam egissent poenitentiam, quam acturi erant Tyrii & Sidonii, si pariter gratiæ prædeterminantis auxilio instructi fuissent. Ergo in systemate Thomistico nec iusta nec seria esse potuit objurgatio Judæorum præ Tyriis & Sidoniis, proindeque hoc systema deferendum est, & rejiciendum illud decretum, quo Deus dicitur voluisse Tyrios & Sidonios prædeterminare ad poenitentiam, si Christum ad illos mitteret; præsertim cum ejusmodi decretorum nullum in Scriptura, aut Patribus extet vestigium.

Obj. 1. Ex his Apostoli verbis 1. Cor. c. 4. *Quis se discernit? quid habes, quod non accepisti?* ostenditur primam radicem discretionis, qua is qui bene operatur, discernitur ab illo, qui malè operatur, esse ipsum Deum, non liberum hominis arbitrium. Atqui admissa scientia futuribilibus, independente à decretis absolutis ex parte actus, & conditionatis ex parte objecti, homo, non Deus, est prima radix hujus discretionis in statu conditionato. Ergo, &c. R. n. min. Nam in statu conditionato nec datur, nec dari potest discretio unius ab alio, tanquam boni à malo. 1. Enim ex eo quòd unus converteretur, & alter non converteretur, si poneretur aliqua conditio, non sequitur quòd unus sit bonus, & alter malus; sed tantum quòd unus esset bonus, & alter malus, posita aliqua conditione, & ita quòd, posita aliqua conditione, unus ab alio discernitur. 2. Qui converteretur, si poneretur aliqua conditio, non converteretur, si poneretur alia; & è contrà qui non converteretur, si poneretur conditio, qua posita, converteretur alius; converteretur, si poneretur alia conditio, qua posita alius non converteretur. Unde quandiu hæretur in statu conditionato, neuter potius est bonus, quam malus, aut potius malus, quam bonus; & ita quandiu hæretur in statu conditionato, neuter ab alio discernitur, sed est æqua utriusque conditio. 2. Ex duobus, quorum unus bene agit, & alius malè agit, unus ab alio discernitur, tanquam bonus à malo; & tamen qui bene agit, malè ageret, si non adjuvaretur tali auxilio, & è contrà qui malè agit, bene ageret, si alio auxilio adjuvaretur. Ergo unus ab alio, tanquam boni à malo, discretio non fit in statu conditionato, sed in absoluto tantum.

Præterea, etiam si concederem, in statu conditionato fieri aliquam discretionem unius ab alio, tanquam boni à malo, tamen in mea hypothesi hæc discretio non esset à voluntate humana sola, sed à

voluntate humana, & gratia: esset enim à conditione, conditio autem præter voluntatem humanam includit gratiam. Imò hæc discretio ita esset à voluntate humana & à gratia, ut in illa primas sibi partes jure merito vindicaret gratia: nam conditio includit voluntatem, ut causam inferiorem, subalternatam, nec acturam nisi præmotam; gratiam verò ut causam superiorem, subalternantem, & non movendam, sed moturam, posita conditione. Unde hæc qualiscumque discretio, esset tantum à voluntate ut causa inferiore, subalternata, &c. esset verò à gratia ut causa superiore, subalternante, non movenda, sed motura, & ita natura prius influxura in actum salutarem, posita conditione. Unde sequitur, quod in mea hypothese discretio illa, in statu conditionato existens, esset à gratia, tanquam à prima radice.

Dices. In nostra hypothese homo in statu conditionato positus, primò transferret actum bonum à statu meræ possibilitatis ad statum aliquem futurationis, nempe ad futurationem conditionatam. Ergo in illo statu se primò discerneret. *R. n. ant.* Nam 1. si in statu conditionato fieret aliqua translatio à statu meræ possibilitatis ad statum aliquem futurationis, hæc translatio, ut patet ex modò dictis, esset primò à gratia, non ab hominis voluntate, quia esset à gratia ut causa superiore, subalternante, non movenda, sed motura, & consequenter ut natura prius influxura, posita conditione. 2. In statu conditionato nulla sit translatio. Nam si sit, vel actione possibili, vel actione actuali, vel actione futuribili, Non primum. Nam transferre actione possibili, nihil aliud est, quam posse transferre. Non secundum. Nam in statu conditionato pendet conditio, quæ actioni actuali præsupponitur. At pendente conditione, actioni actuali præsupposita, nec est, nec potest esse actualis actio. Non tertium. Nam transferre actione futuribili, nihil aliud est, quam translaturum esse, si aliquando ponenda esset aliqua conditio.

3. Itaque independenter ab omni translatione, quæ sit vel ab homine, vel à Deo per decretum absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti, actus aliquis non solum possibilis, sed etiam futuribilis est, hoc ipso quod verum est dicere. Non solum posset esse, sed etiam esset, si poneretur talis conditio; vel, si vis, hoc ipso præcisè quod, posita conditione, non solum posset esse, sed etiam revera esset. Sic ut penitentia Tyriorum esset futuribilis, necesse non fuit ut à statu meræ possibilitatis ad statum aliquem futurationis transferretur vel à Tyriis ipsis, vel à Deo decernente illos ad penitentiam prædeterminare, aut quocumque alio modo efficaciter movere, si Christum ad illos mitteret; sed satis fuit, quod, Christo apud Tyrios prædicante, & signa faciente, quæ fecerat apud Judæos, Tyrii non solum potuissent, sed etiam te ipsa voluissent agere penitentiam: hoc ipso enim verum est, futurum fuisse, ut Tyrii penitentiam agerent, si futurum fuisset, ut Christus apud illos prædicaret; & verè dici potest: Futura fuisset penitentia Tyriorum, si futura fuisset apud illos prædicatio Christi; & è contrà non nisi falsò diceretur: Penitentia Tyriorum non fuisset futura, etiam si prædicatio Christi apud illos futura fuisset. Quod est, Tyriorum penitentiam non solum possibilem, sed etiam futuribilem fuisse, & ita non fuisse merè possibilem.

Obj. 2. In hypothese scientiæ futuribilium, independentis à decreto absoluto ex parte actus, & conditionato ex parte objecti, falsum est illud à Christo dictum Joan. c. 15. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos.* Atqui hoc non potest admitti. Ergo, &c. *Prob. maj.* In hac enim hypothese Deus, antequam eligat Petrum ad conversionem, debet independenter ab omni decreto suo actu existente prævidere, quod Petrus converteretur, si præveniretur tali auxilio gratiæ. Atqui conversio illa Petri, in-

dependenter ab omni decreto divino actu existente, & sub sola conditione talis gratiæ futuribilis, est electio quædam, qua Petrus Deum eligit convertendo se ad illum, & qua proinde prius eligit Deum in statu conditionato, quam ab eo eligatur in statu absoluto. Ergo falsum erit, quod Christus dicit, *Non vos, &c.*

R. n. maj. Ad prob. N. min. Nam per illam conversionem, independenter ab omni decreto divino actu existente, & sub sola conditione talis gratiæ futuribilem, Petrus nullatenus actu convertitur ad Deum. Aliud enim est actu converti, & aliud conversum iri, si poneretur aliqua conditio: quandiu enim pendet conditio, tandiu pendet effectus ejus, & ita quandiu nec est, nec futura est conditio, tandiu nec est, nec futurus est effectus ejus. Pro illo autem priori ad omnia decreta divina, pro quo verum est dicere, Converteretur Petrus, si tali gratia præveniretur, ac proinde pro quo Deus prævidet, quod converteretur Petrus, si tali gratia præveniretur, adhuc pendet conditio, nec est, nec futura est conditio. Ergo pro illo priori adhuc pendet conversio Petri, nec est, nec futura est conversio Petri. Ergo pro illo priori, pro quo est solus status conditionatus, Petrus non eligit Deum, imò nec electus est. Sed ab utroque præcindit saltem, sicut saltem præcindit à conversione sua, non solum ut præsentis, sed etiam ut futura. At verò pro posteriori instanti, pro quo sunt decreta divina, ac proinde pro quo, ut supponitur, Deus daturus est talem gratiam Petro, futurum est, ut Petrus convertatur, & ita futurum est, ut Petrus per conversionem suam eligat Deum. Sed quia non converteretur, nisi quia à Deo ex pura misericordia præveniretur tali gratia, nec præveniretur tali gratia à Deo, nisi quia à Deo ex pura misericordia ab æterno ad conversionem electus fuit, non est prius electus Deum per conversionem suam, quam ab eo ad illam electus fuerit; imò non est electus Deum per conversionem suam, nisi quia prius à Deo misericorditer ad eam electus est.

Obj. 3. Decreta absoluta ex parte actus, & conditionata ex parte objecti, sunt omnino consentanea sacris Scripturis. Ergo convenienter dicitur, scientiam futuribilium nisi decretis ejusmodi. *R.* sacris Scripturis planè consona esse decreta absoluta ex parte actus, & conditionata ex parte objecti, quæ sunt de re aliqua tantum ponenda sub conditione pendente à creatura, quale est istud: Volo salvare Judam, si perseveret in gratia. At decretorum absolutorum ex parte actus, & conditionatorum ex parte objecti, quæ sunt de re aliqua tantum ponenda sub conditione pendente à solo Deo, & nunquam implenda, quale fingitur istud: Volo prædeterminare Tyrios ad penitentiam, si mittam ad illos Christum meum; nullum unquam reperietur vestigium in Scripturis divinis, nec ab existentia aliorum concludi potest ad eorum existentiam; cum sint disparata, nec ad rationem providentiæ pertineant, sicut alia, & ad extra nihil planè operentur, nisi quod utcumque subveniunt Thomistis laborantibus in eludenda argumentorum nostrorum efficacia.

§. I I.

Probatur ex S. Augustino dari in Deo scientiam futuribilium, ab omni decreto actu existente independentem.

S. Augustinus lib. 1. ad Simplicianum q. 2. sic loquitur de iis, qui vocati non veniunt, hoc est, qui vocationi resistunt: *Si vellet etiam ipsorum misereri, posset ita vocare, quomodo illis aptum esset, ut & moverentur, & intelligerent, & sequerentur.* Et paulò post de iis, qui vocationi consentiunt: *Et si multos vocet, eorum tamen miseretur, quos ita vocat, quomodo eis vocari aptum est, ut sequantur; & inferitis: Cujus miseretur, sic eum vocat, quomodo scit ei congruere, ut vocantem non respuat.*

Unde

Unde sic argumentor. Ex S. Augustino Deus certò & infallibiliter novit, quomodo quisque vocandus sit, ut vocantem non respiciat, sed ut & moveatur, & intelligat, & sequatur. Sed hæc est scientia futuribilium independens ab omni decreto divino, actu existente. Ergo ex S. Augustino datur in Deo scientia futuribilium, ab omni decreto divino, actu existente, independens.

Tota difficultas est in minore, & prob. Nam 1. hæc scientia, qua Deus certò & infallibiliter novit quomodo, &c. vel est scientia simplicis intelligentiæ, vel scientia visionis, vel denique scientia futuribilium. Non primum. Nam scientia simplicis intelligentiæ versatur tantum circa possibilia ut sic, & necessariò futuribilia sub aliqua conditione includente causam necessariam, cum effectu suo necessariò connexam. Unde scientia simplicis intelligentiæ non versatur circa vocationem congruam, & consensum voluntatis liberum, nisi ut possibiles. Non secundum. Nam scientia visionis est scientia rerum existentium ut sic. Unde versatur circa vocationem congruam & consensum voluntatis, ut existentia pro aliqua differentia temporis. Præterea, scientia visionis supponit in Deo decretum absolutum vocandi congruè, & ab eo suo modo dependet. At scientia, de qua hic agitur, præsupponitur huic decreto, illudque dirigit, præterquam quòd est in Deo etiam respectu illorum, quos non decrevit Deus vocare congruè; est enim in Deo etiam respectu illorum, qui vocati non veniunt. Ergo tertium dicendum est, nempe quòd hæc scientia, qua Deus certò & infallibiliter novit, quomodo quisque vocandus sit, ut vocantem non respiciat, sit scientia futuribilium, qua scilicet Deus certò & infallibiliter præcitat, hominem liberè & contingenter secuturum esse vocationem, si tali modo vocetur. Hæc enim scientia non est scientia, qua Deus novit vocationem ita congruere homini, ut vocantem non possit respicere, vocantem non possit non sequi; sed qua præcisè novit vocationem homini ita congruere, ut, si ita vocetur, vocantem non sit contempturus, vocantem sit secuturus; quamvis possit, si veller, non sequi, & respicere.

2. Hæc futuribilium scientia, secundum mentem S. Doctoris, est planè independens ab omni decreto actu existente. Nam si dependet ab aliquo decreto actu existente, vel à decreto absoluto tum ex parte subjecti, tum ex parte objecti, quo Deus eos, quorum miseretur, decrevit vocare, quomodo eis aptum est, ut vocantem sequantur; vel à decreto absoluto ex parte subjecti, & conditionato ex parte objecti, quo Deus decrevit sub aliqua conditione, ab ipso solo pendente, & nunquam ponenda, eos, quorum non miseretur, & sub aliqua conditione, item ab ipso solo pendente, sed ponenda aliquando, eos, quorum miseretur, vocare, quomodo illis aptum est, ut sequantur vocantem. Neutrum dici potest. Non primum. Nam tali decreto, juxta S. Doctorem, scientia futuribilium præluet, eique proinde præsupponitur. Præterea, ex eodem Doctore scientia illa est in Deo etiam respectu eorum, quorum non miseretur Deus, ac proinde respectu eorum, ad quos tale decretum non pertinet. Non etiam secundum. Nam decretorum de re ponenda sub conditione aliqua, à solo Deo dependente, sive aliquando, sive nunquam ponenda, nullum in S. Augustino vestigium reperies. Adde ejusmodi decreta fore planè inutilia, & respectu eorum, quorum Deus non miseretur, quia nihil circa illos operantur; & respectu illorum, quorum miseretur Deus, quia illis sufficit decretum absolutum. Deinde ponere in Deo decretum de danda vocatione sub conditione aliqua, ab ipso solo Deo pendente, cum decreto absoluto de eadem vocatione danda, satis frigidum & ineptum est.

Simonet Theol. Tom. I.

Præterea, hæc futuribilium scientia, secundum Augustinum, est ea, qua Deus certò & infallibiliter novit, homini, si ita vocetur, vocationem sic aptam fore, ut vocantem sit secuturus: est enim, quod idem est, secundum Augustinum, scientia, qua Deus certò & infallibiliter novit, quomodo homini vocari aptum est, ut vocantem liberè sequatur. Ergo, secundum Augustinum, hujus scientiæ futuribilium objectum est libera connexio consensus voluntatis cum talitate vocationis, ut posita in statu conditionato; vel si vis, est talitas vocationis, posita in statu conditionato, liberè connexa cum consensu voluntatis, unde resultat hæc veritas: Si homo ita vocaretur in talibus circumstantiis, hæc vocatio ita illi apta esset, & congrueret, ut vocantem liberè sequeretur: cujus veritatis, ut per se manifestum est, conditionem sequitur scientia futuribilium, quæ circa illam occupatur: ita ut si hæc veritas dependeat ab aliquo decreto actu existente, ab eodem dependeat scientia futuribilium; si verò hæc veritas sit independens ab omni decreto actu existente, à nullo pariter sit independens scientia futuribilium. Ex his autem

Argumentor sic. Scientia futuribilium, quam S. Augustinus agnoscit in Deo, non magis dependet ab aliquo decreto actu existente, quam hæc veritas, Si homo ita vocaretur, &c. Atqui hæc veritas à nullo decreto actu existente dependet. Ergo nec scientia futuribilium, quam agnoscit S. Augustinus. *Prob. min.* Hæc veritas, Si homo ita vocaretur, &c. fundatur in talitate, seu aptitudine vocationis, vi cujus talis vocatio, in statu conditionato posita, connexa est cum consensu voluntatis humanæ. Ergo hæc veritas, Si homo ita vocaretur, &c. non magis dependet à decreto aliquo actu existente, quam talitas illa seu aptitudo vocationis, qua posita, sequeretur consensus voluntatis humanæ. Atqui talitas illa seu aptitudo vocationis, &c. est planè independens ab omni decreto actu existente, non quidem quantum ad existentiam, de qua hic non agitur, sed quantum ad rationem & veritatem objectivam. Sive enim Deus decernat aliquid vel absolute, vel conditionate circa hanc vocationem, sive non, semper est talis vocatio, sic apta vocatio, ut ea posita, liberè sequeretur consensus. Ergo hæc veritas, Si homo ita vocaretur, &c. ab omni decreto actu existente omnino independens est, & consequenter ipsa scientia, quæ circa illam versatur, &c. ea suo modo existente, non potest in Deo non esse.

Nec juvat dicere, vocationem, quam novit Deus sic homini aptam fore, ut si ita vocetur, vocantem sequeretur, esse, in mente S. Augustini, vocationem ex natura sua efficacem. Nam 1. hoc repugnat doctrinæ Thomistarum, qui efficaciam vocationis, non in ipsa vocatione, sed in auxilio ei superaddito constituunt. 2. Vocatio ex natura sua efficax, fuit ignota S. Augustino, ut suo loco ostendetur. 3. Vocatio illa ex natura sua efficax, vel est necessariò connexa cum consensu, vel contingenter tantum & liberè. Si primum. Hæc vocatio non est gratia ab Augustino, sed à Lutherò & Calvino asserta, & consequenter vocatio, quam Deus scit homini ita congruere, ut si ea vocetur, vocantem sequeretur, non est secundum Augustinum, sed secundum Lutherum & Calvinum vocatio ex natura sua efficax. Si secundum. Pugnancia dicuntur. Nam vocationem esse ex natura sua efficacem, & tamen non esse connexam cum consensu voluntatis, nisi contingenter & liberè, inter se manifestè pugnant. Si enim vocatio illa est ex natura sua efficax, tam repugnat non existere consensum, illa existente, quam repugnat illam simul existere, & non existere; vel si vis, quam repugnat illam sine natura sua, hoc est, sine se ipsa existere. Nec dic vocationem illam dici ex natura sua efficacem, quia morali necessitate conjuncta est cum consensu. Nam 1. hæc morali necessitas vel talis est,

E 4

ut

ut cum ea nunquam conjungatur dissensus; & tunc est re ipsa necessitas physica, nec est moralis necessitas, nisi voce tenus; vel talis est, ut cum ea dissensus possit conjungi, & quandoque conjungatur, quamvis difficile, & tunc non impedit quidem contingentem & liberam connexionem vocationis cum consensu, sed non nisi abusive dicitur constituere vocationem ex natura sua efficacem, & semper habemus intentum nostrum, nempe quod S. Augustinus agnoverit in Deo independentem ab omni decreto actuali scientiam futuribilem, qua Deus certo & infallibiliter novit, quid quilibet homo contingenter & liberè acturus aut non acturus esset, utrum scilicet vocantem secuturus, an non secuturus esset, si tali vocatione vocaretur, quantumvis sic vocatus posset vocantem sequi, vel non sequi pro arbitrio etiam in sensu composito vocationis.

Obj. 1. S. Augustinus lib. de præd. Sanct. c. 10. sic loquitur: *Prædestinatione quippe Deus ea præcivit, quæ fuerat ipse facturus.* Atqui S. Doctor hic nomine prædestinationis intelligit decretum absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti; & nomine præscientiæ, qua dicit Deum præcivisse quæ fuerat ipse facturus, intelligit scientiam, qua Deus dependenter ab hoc decreto novit actus liberos futuribiles. Ergo, &c. R. n. subsumptum quoad utramque partem. Nam 1. S. Doctor nomine prædestinationis intelligit absolutam & efficacem præparationem mediorum, quæ electis dantur in tempore, & quibuscum salutem certo & infallibiliter consequuntur. Hanc enim prædestinationem lib. de bono perlev. c. 14. *Præscientiam & præparationem beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicunque liberantur, definit, & docet pertinere ad solos electos; sic enim prosequitur: Ceteri autem, nempe non electi, ubi nisi in massa perditionis iusto divino iudicio relinquuntur, ubi Tyrii relictii sunt & Sidonii, qui etiam credere potuerunt (siquidem re ipsa credidissent, si mira illa, &c.* Itaque juxta S. Doctorem, reprobi, puta Tyrii & Sidonii, ad prædestinationem illam, de qua tractat lib. de præd. Sanct. & lib. de bono perseverantia, nullatenus pertinent, aut perlingerunt, & tamen secundum Thomistas penitentia Tyriorum & Sidoniorum à Deo decreta fuerat sub conditione. Unde sequitur manifestè, prædestinationem illam, de qua tractat S. Augustinus libris citatis, aliam prorsus esse à decretis absolutis ex parte actus, & conditionatis ex parte objecti, ad quæ confugiunt Thomistæ.

2. S. Augustinus nomine præscientiæ, quam fundat in prædestinatione, intellexit præscientiam absolutam, qua Deus ab æterno præcivit, quæ fuit ipse facturus in tempore, nempe opera salutaria electorum, quæ facit, faciendo ut fiant ab electis: nam, ut S. Doctor ibidem docet, Deus facit nostra bona opera, faciendo, ut ea faciamus; facit autem, juxta mentem S. Doctoris, ut patet ex verbis ejus ad Simplicianum supra laudatis, facit, inquam, ut faciamus, vocando nos, quomodo nobis aptum est ut velimus facere, & faciamus. Hanc porro absolutam præscientiam bonorum operum fundat in prædestinatione S. Doctor, quia in tantum à Deo absolute præsciuntur bona opera, in quantum futura sunt; in tantum futura sunt, in quantum à Deo sunt misericorditer preparata & prædestinata, hoc est, in quantum ex speciali & purè liberali erga electos benevolentia electis preparavit & prædestinavit Deus vocationes congruas, & auxilia gratiæ efficacia, quibuscum fidei & aliarum virtutum actus salutares exercituri sunt in tempore.

Ex hac autem doctrina duo efficit S. Doctor. 1. Deum non de nostro, sed de suo præcivisse opera nostra salutaria, hoc est, Deum præscientiam operum nostrorum salutarium, quam habet, non debere nobis, seu viribus arbitrii nostri, sed sibi, seu gratuitæ suæ prædestinationi, qua arbitrio nostro de se ad bonum faciendum insufficienti, misericorditer preparavit auxilia, non qualiacumque, sed congrua

& efficacia. 2. Et ita opera nostra salutaria esse dona Dei, utpote ab eo non tantum absolute præcivisse, sed etiam preparata & prædestinata in æternitate, & in tempore facta tanquam à faciente per vocationem congruam ut faciamus: cum è contra mala hominum opera sint à Deo præcivisse tantum, non prædestinata, & ita Deus mala nostra opera præcivisse absolute, non de suo, seu de sua prædestinatione, sed de nostro, seu de nostro arbitrio liberè à regula morum defecturo: Deo illud ad faciendum neque prædestinante in æternitate, neque impellente in tempore. Unde nobis, & nullatenus Deo, mala nostra opera imputare debemus.

Dices. Verba illa, *quæ fuerat ipse facturus*, manifestè significant S. Doctorem loqui de operibus, non futuris, sed futuribilibus, & consequenter non de scientia absoluta, sed de conditionali. R. ad hanc instant. S. Augustinus per hæc verba, *quæ fuerat ipse facturus*, idem intelligere, cum ait: *Prædestinatione Deus ea præcivit, quæ fuerat ipse facturus*, ac intelligit, cum inferius eodem cap. dicit: *Quando promissit Deus Abraha in semine ejus fidem gentium, dicens, Patrem multarum gentium posui te promissit, quod ipse facturus fuerat.* At hic manifestè per illud, *quod ipse facturus fuerat*, intelligit rem absolute futuram, nempe conversionem Gentilium ad fidem, per Christum faciendam. Ergo, &c. Similiter cum ait: *Prædestinatione Deus ea præcivit, quæ fuerat ipse facturus*, intelligit opera electorum salutaria, absolute futura, utpote à Deo preparata & prædestinata; quare statim subiungit: *Unde dictum est: Fecit, quæ futura sunt.* Denique cum S. Doctor dicit, *Prædestinatione Deus ea præcivit, quæ fuerat ipse facturus*, perinde est ac si diceret: *Prædestinatione Deus ea præcivit, quæ ipse decreverat facere.* At certè, quæ simpliciter decreverat facere, & quæ re ipsa erat facturus, quia simpliciter decreverat ea facere, erant non conditionatè, sed absolute futura.

Obj. 2. S. Augustinus eod. lib. de præd. Sanct. c. 9. referens illud, quod in lib. contra Porphyrium dixerat, videlicet tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos prædicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat esse, qui in eum fuerant credituri; hæc addit: *Cernitis me sine præjudicio latentis consilii Dei, aliarumque causarum, hoc de præscientia Christi dicere voluisse, quod convincendo paganos infidelitatis, qui hanc objecerant questionem, sufficere videretur? Quid enim est verius, quam præcivisse Christum, qui, & quando, & quibus locis in eum fuerant credituri? Sed utrum, prædicato sibi Christo, à se ipsis habituri essent fidem, an, Deo donante, sumpturi; id est, utrum tantummodo eos præcivisset, an etiam prædestinaverit Deus, querere ac differere tunc necessarium non putavi.* Ex his autem

Hoc eruitur argumentum. S. Aug. in lib. contra Porphyrium, cum scriberet, tunc voluisse apparere hominibus Christum, quando sciebat, &c. intelligebat conditionalem scientiam, qua Christus noverat, quinam, quando, & ubi in eum credituri essent, si eis prædicaret. Et ut ipse testatur in lib. de præd. Sanct. c. 9. verbis laudatis, hoc scribebat sine præjudicio latentis consilii Dei. Atqui S. Augustinus per illud latens consilium Dei, cui præjudicare non intendebat, intelligit decretum absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti, quo sub conditione à se ipso solo pendente decreverat, quinam, quando & ubi physicè prædeterminandi essent ad credendum, & ita quinam, quando, & ubi essent credituri in Christum. Ergo sensit S. Augustinus scientiam conditionalium seu futuribilem pendere ab hoc decreto.

R. n. min. Itaque S. Augustinus, sive loquatur de scientia conditionali Christi, sive, quod verius est, de absoluta, verbis laudatis ex libro contra Porphyrium, per latens illud consilium, cui præjudicare non intendit, certò certius intelligit prædestinationem

tionem illam, qua ab aeterno & ex pura misericordia preparavit Deus electis media ad salutem consequendam efficacia, proindeque statuit eos vocare ad fidem, quomodo sciebat eis congruere, ut vocantem non respuerent, sed ut & moverentur, & intelligerent, & sequerentur, amplectendo doctrinam evangelicam, ceteris omnibus relictis in massa perditionis. Nam ut probet se sine præiudicio latentis consilii Dei dixisse, tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos predicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat, qui in eum fuerant credituri, observat cap. citato lib. de præd. Sanct. se tunc querere & differere noluisse, utrum, predicato sibi Christo, à se ipsis habituri essent fidem, an Deo donante sumpturi, id est, utrum tantummodo eos præscierit, an etiam prædestinaverit Deus; & quod subintelligi debet, multò minùs asseruisse, quòd, predicato sibi Christo, à se ipsis fidem habituri essent, non Deo donante sumpturi, & quòd eos tantummodo præscierit Deus, non etiam prædestinaverit. Unde concludit id quod dixit, respondendo tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos predicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat, qui in eum fuerant credituri, non pugnare cum latente illo consilio, quo Deus ab aeterno misericorditer elegit, prædestinavit, & liberare statuit eos, qui reipia credunt Evangelio, & credentes salvantur, ceteris omnibus iusto sed occulto iudicio in massa perditionis relictis. Unde stante veritate responsionis suæ, adhuc responderi potuisset, tunc voluisse hominibus apparere Christum, quando sciebat, & ubi sciebat esse eos, quos Deus ab aeterno elegerat, & à massa perditionis liberare statuerat, donando eis fidem, & in fide, quæ per dilectionem operatur, perseverantiam, arque ad hunc finem illis ab aeterno misericorditer preparaverat congrua gratiæ, auxilia tum interna tum externa, ac proinde & ipsam doctrinam Christianæ prædicationem. Proinde quod dixi, inquit S. Doctor, tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos predicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat esse, qui in eum fuerant credituri, posset etiam sic dici, tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos predicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat esse, qui electi fuerant in ipso, ante mundi constitutionem. Ex quibus postremis verbis vides latens consilium Dei, cui noluit præiudicare S. Doctor in libro contra Porphyrium, quod expressit Apostolus, cum dixit Ephes. c. 1. Elegit nos in ipso (Christo) ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu ejus, juxta S. Doctorem electionem esse. Hæc autem electio est gratuita voluntas, qua Deus absolute & efficaciter voluit certos homines, ceteris in massa perditionis relictis, ad sanitatem, & vitæ puritatem, cum finali perseverantia conjunctam pervenire, ut ipse Augustinus interpretatur.

Dices, apud Augustinum, Deum solummodo præscivisse fidem hominum futuram, & homines illam habituros esse à se; item homines non habere fidem, nisi Deo illam donante; & Deum eorum fidem non solum præcisse, sed etiam prædestinasse, qui convertuntur. Atqui homines nec in statu absoluto nec in conditionato fidem habent aut habituri sunt à se ipsis, sed in utroque statu habent aut habituri sunt, Deo donante. Ergo in utroque statu non solum præcitur eorum fides, sed etiam prædestinatur, & ita in utroque statu non præcitur, nisi dependenter à decreto absoluto tum ex parte actus, tum ex parte objecti pro statu absoluto, item absoluto ex parte actus, sed conditionato ex parte objecti pro statu conditionato.

R. 1. c. min. quantum ad statum absolutum. Nam revera multi homines habent & habituri sunt in statu absoluto fidem. Unde illam habent & habituri sunt vel à se, hoc est, ex solis arbitrii viribus, vel Deo donante, hoc est, ex viribus gratiæ congruæ, illis ab aeterno gratuito & misericorditer preparatæ

à Deo, illosque in tempore vocantis & vocaturæ ad fidem, quomodo eis aptum est, & erit ut credant. Primum autem fidei repugnat. Superest ergo ut dicatur homines nec habere, nec habituros esse fidem in statu absoluto, nisi Deo donante, hoc est, nisi quia Deus ex pura misericordia facit, & faciet ut credant, ex pura misericordia vocando illos ad fidem quomodo se eis congruere, ut vocantem non repugnant, sed credendo sequantur. Unde sequitur, secundum Augustinum, & rei veritatem, fidem, & alia opera salutaria in statu absoluto, hoc est, absolute futura, non modò præcisa esse à Deo, sed etiam prædestinata, & præcisa esse à Deo, quia ab eo sunt prædestinata. Nam, ut dicit S. Doctor lib. de bono persev. c. 17. si fides & alia opera salutaria negantur esse à Deo prædestinata, nec dantur à Deo, aut ea se daturum esse nescivit. Quod si & dantur, & ea se daturum esse præcivit, projecto prædestinavit. Sed

R. 2. n. min. quantum ad statum conditionatum. Nam quantum ad hunc statum, est de subiecto non supponente. Homines enim nec habent, nec habituri sunt fidem, aut alia opera salutaria in statu conditionato, quia in statu conditionato nihil verè attribui potest hominibus, nisi sub conditione, tandiù pendente, tandiù in statu conditionato sistitur: nisi enim fiat transitus à statu conditionato ad absolutum, non ponitur conditio pro ulla temporis differentia, & tandiù pendet, tandiù pro nulla differentia temporis ponitur. Tandem autem pender conditio, sub qua aliquid esset, aut futurum esset, tandiù nihil est, aut futurum est, & nihil præter hanc veritatem objectivam habetur: Hoc esset, aut futurum esset, si esset, aut futura esset talis conditio. Unde tandiù sistitur in statu conditionato, homines nec habent, nec habere possunt fidem, Deo donante, sed solum de illis verè dicitur: Habent fidem Deo donante, si eos tali modo vocaret ad credendum, habituri essent fidem Deo donante, si Deus prædestinaret illos ad credendum, hoc est, si Deus prepararet illis talem vocationem. Ex quibus apparet conditionalem scientiam, quæ circa has veritates conditionales occupatur, sive, quod idem est, scientiam operum salutarium hominis ut futuribilem, aut nullatenus pendere à prædestinatione divina, aut ad summum non pendere à prædestinatione divina, nisi ut possibili & supposita existere, seu, quod idem est, à prædestinatione divina, nisi ut possibili, & in statu conditionato considerata.

Obi. 3. Illud Dei propositum, pro quo S. Augustinus tam acriter pugnavit contra Semipelagianos, est saltem decretum absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti, quo nititur scientia futuribilem. R. nihil alienum magis à mente S. Doctoris excogitari potuisse. Nam ut manifestum est ex libris de corr. & grat. & ex libris de præd. Sanct. & de bono persev. propositum illud, pro quo contra Semipelagianos pugnabat S. Augustinus, pertinet ad solos prædestinatos, & est voluntas absoluta & efficax, qua Deus ab aeterno ante provisionem absolutam omnium meritum & demeritorum personalium, & post solam originalis culpæ absolutam provisionem, quos voluit, ex pura misericordia statuit liberare à massa perditionis, reliquis omnibus in eadem massa relictis, hoc est, quos voluit, ex pura misericordia elegit, ut essent sancti & immaculati in conspectu ejus, & quidem sanctitate & puritate, per finalem perseverantiam consummandam, ceteris negativè rejectis, seu non electis, in vindictam culpæ originalis. Hæc autem doctrina plurimum displicebat Massiliensibus, ut Augustino narrat Prosper in sua ad eum epistola, quæ extat ante lib. de præd. Sanct. Multi, inquit, servorum Christi, qui in Massiliensi urbe consistunt, in sanctitatis sue scriptis, quæ adversus Pelagianos hæreticos condidisti, contrarium putant Patrum opinioni, & ecclesiastico sensui, quidquid in eis de vocatione electorum

itorum secundum Dei propositum disputasti. Et inferiorius sic profectus: *Hæc ipsorum definitio ac professio est . . . hoc propositum vocationis Dei, quo vel ante mundi initium, vel in ipsa conditione generis humani, eligendorum & rejiciendorum dicitur facta discretio, ut secundum quod placuit Creatori, alii vasa honoris, alii vasa contumelie sint creati, & lapsis curam resurgendi adimere, & sanctis occasionem temporis asferre, &c.* Ex his vides quale fuerit illud propositum, de quo tam acris Augustinum inter & Pelagianos controversia, & quo tantoperè offendebarur Massilienses, nempe beneplacitum voluntatis divinæ absolutum ex omni parte, quo ante mundi constitutionem efficax facta est discretio certorum hominum, qui electi vocantur, à cæteris, qui dicuntur reprobi, vi cujus discretionis, primi in tempore ita vocantur, ut fiant vasa honoris, cæteri verò non ita vocari, & in hoc sensu neglecti & rejecti, permittuntur esse vasa contumelie.

Obj. 4. S. Augustinus improbavit in Semipelagianis scientiam futuribilem, independentem ab omni decreto actu existente. *R.* hoc esse manifestè falsum. Nam Augustinum inter & Semipelagianos numquam quæsitum fuit, utrum scientia futuribilem supponeret in Deo aliquod decretum actu existens, an non. Nunquam enim Augustinum inter & Semipelagianos controversia fuit de objecto scientiæ futuribilis, aut de modo, quo hæc scientia objectum suum attingit. S. igitur Augustinus non ipsam futuribilem scientiam, quam ipse tam expresse agnovit, sed quod longè aliud est, abusum reprobavit.

Porro in duobus casibus abusi sunt Semipelagianis scientia futuribilis, & 1. quidem ut rationem redderent, quare è duobus parvulis, quorum unus cum baptismo, alter verò sine baptismo moritur, unus à Deo fuerit prædestinatus ad gloriam, & alter non fuerit: ad hanc enim interrogationem respondebant, teste Prospero in sua ad Augustinum epistola, *tales perdi, talesque salvari, quales futuros illos in annis majoribus, si ad activam servarentur ætatem, scientia divina præviderit.* 2. Ut rationem redderent, quare Deus hoc tempore & non alio, his nationibus & non aliis voluerit Evangelium prædicari: respondebant enim ad hoc quæsitum, ut idem Prosper testatur ibidem, *quorum aliquando non misertus est (Deus) nunc autem misereatur, prævisos à Domino credituros (si nimirum illis prædicaretur Evangelium), & ad unamquamque gentem ita dispensata tempora ac ministeria magistrorum, ut exortura erat bonarum credulitas voluntatum; & eos quibus non est prædicatum Evangelium, & in infidelitate permanerunt, inexcusabiles esse, quippe qui & ad unius veri Dei cultum potuerint instrui intelligentia naturali, & Evangelium idèò non audierint, quia nec fuerant recepturi.*

At inquit. S. Augustinus has Semipelagianorum evasiones exposcit, asserendo & probando scientiam futuribilem supponere decretum prædeterminativum, absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti. *R.* hoc esse falsum. Et dico S. Doctorem primam evasionem refutare lib. de præd. Sanct. c. 12. ex verbis Apostol. Rom. c. 14. ubi de Apostolo hæc habet: *Ait enim: Omnes stabimus ante tribunal Christi, ut referat unusquisque secundum ea quæ per corpus gessit, sive bonum, sive malum. Gessit, inquit, non adjunxit, vel gesturus fuit, &c.* Et c. 13. hac ratione, *Homines futura, quæ non sunt futura, proculdubio nulla sunt merita, & hoc videre facillimum est: hoc est, opera sive bona, sive mala, quæ futura essent, si futura esset aliqua conditio, sed quæ ipsa non sunt futura, quia conditio sub qua futuribilia sunt, non est futura, nullius in æstimatione prudenti considerationis sint in ordine ad penam, vel præmiu.* Et c. 14. hoc Sapientiæ textu, *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus.* Ex quo sic argumetur: *Si judicarentur homines pro meritis sue vite, quæ non haberent morte præveniente, sed haberi essent, si viverent, nihil prodesset ei, qui raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus, nihil prodesset eis*

qui lapsi moriuntur, si ante morerentur: Quod nullus dicere Christianus audebit. Et lib. de bono persever. c. 9. exemplo Tyrionum & Sidoniorum. Porro, inquit, *si etiam secundum facta, quæ facturi essent, si viverent, mortui judicantur, profectò quia fideles futuri erant isti, si eis cum tantis miraculis fuisset Evangelium prædicatum, non sunt utique puniendi: puniuntur autem.*

Secundam Semipelagianorum evasionem explodit lib. de bono perseverantiae c. 14. eodem exemplo Tyrionum & Sidoniorum, adjuncto Judæorum exemplo, qui, prædicato sibi Evangelio, non crediderunt; cum è contra Tyrii & Sidonii credidissent, si prædicatum illis fuisset Evangelium. Unde colligit, quòd aliis prædicetur Evangelium, aliis verò, qui fuerunt electi, item quòd ex his, quibus Evangelium prædicatur, alii credant, alii non credant, recurrendum esse ad beneplacitum divinum, seu ad gratuitum decretum absolutum & efficax, quo Deus alios ab æterno elegit, ut essent sancti & immaculati in conspectu ejus, alios verò non elegit. Unde aliis, qui non fuerunt electi, non prædicatur Evangelium, aut si prædicatur, non datur ut credant, quia non vocantur, quomodo illis aptum est, ut credant; aliis verò, qui fuerunt electi, & prædicatur Evangelium, & datur unde credant, quia vocantur, quomodo illis congruit, ut credant. Hinc, ut hoc loco ait S. Doctor, *nec illis (Tyriis & Sydoniis) profuit quòd poterant credere (potentia ad actum reducenda, si prædicaretur illis Evangelium) quia prædestinati non erant, ab eo, cujus inscrutabilia sunt iudicia, & investigabiles viæ: nec istis (Judæis) obfuisse quòd non poterant credere (quia obfirmato animo id nolebant) si ita prædestinati essent, ut eos cæcos Deus illuminaret, & induratis cor lapideum vellet auferre.* Manserunt igitur Tyrii & Sidonii in sua infidelitate, sicut & in sua incredulitate Judæi, & ita nec illi, nec isti ad Christum venerunt per fidem, quia nec illis, nec istis fuit datum ut venirent, & non fuit datum, quia nec illi, nec isti in ipso Christo ante constitutionem mundi electi & prædestinati fuerunt, ut essent sancti & immaculati in conspectu ejus. Nam, ut hoc eod. loco ait S. Doctor, *neminem venire ad Christum, nisi cui fuerit datum, & eis dari, qui in illo electi sunt ante constitutionem mundi, proculdubio confiteor, à quo non surdis auribus cordis eloquium divinum auribus carnis auditur.* Quid ergo perpetuò opponit Semipelagianis S. Doctor? Gratuitum illud decretum absolutum & efficax, quo ab æterno propter merita Christi voluit absolute & efficaciter, non omnes, sed certos tantum homines à massa perditionis liberare per sanctitatem finali perseverantia contummandam; & consequenter non omnibus, sed certis tantum hominibus præparavit absolutè & efficaciter beneficia, quibus certissimè liberabuntur, & quæ cum in tempore accipiunt, credunt, & in fide, quæ per dilectionem operatur, usque in finem perseverant, Deo illis donante unde credant, & in fide, quæ per dilectionem operatur, usque in finem perseverant, Deo, inquam, illis donante per beneficia illa in æternitate præparata, & in tempore collata planè gratuito & misericorditer. De decreto autem prædeterminativo, absoluto ex parte actus, & conditionato ex parte objecti, quod futuribilem scientiæ præsupponi volunt Thomistæ, vel per somnium S. Doctori unquam occurrisse, nunquam verisimiliter ostendere poterunt.

§. III.

Scientiam futuribilem independentem esse ab omni decreto actu existente, probatur ratione.

Nota 1. Saltem supponi potest non existere decreta, absoluta ex parte actus, & conditionata ex parte objecti, quæ scilicet sunt de re aliqua ponenda, sub conditione à solo Deo pendente, qualia Thomistæ propugnant: cum enim ex hypothesi quòd existant, libere existant; ex hypothesi quòd existant, ita existant ut possent non existere. Quod autem sic existit, suppo-

supponi potest non existere, ut per se clarum est. Supponamus ergo ejusmodi decreta non existere.

Nota 2. In suppositione facta adhuc fieri possunt hæc propositiones conditionales contradictoriæ, quarum una est vera, & altera falsa determinatè: Si Christus prædicasset Tyriis, pœnitentiam egissent; Si Christus prædicasset Tyriis, pœnitentiam non egissent. 1. Autem quod possint hæc propositiones fieri etiam in suppositione facta, negari non potest: eorum enim possibilitas, sicut & rerum aliarum quarumlibet possibilitas, est independens ab omni decreto divino actu existente. 2. Quod sint conditionales contradictoriæ, patet ex eo quod una præcisè negat, quod altera affirmat. 3. Quod ex illis una sit vera, & altera falsa determinatè, facile probatur. Nam Tyrii, Christo apud illos prædicante, vel re ipsa pœnitentiam egissent, vel non egissent: sicut enim non datur medium inter pœnitentiam agere & non agere, ita nec inter pœnitentiam agere & non agere, Christo prædicante. Ergo Tyrii re ipsa, Christo apud illos prædicante, vel egissent vel non egissent pœnitentiam. Si primum. Prima propositio vera est determinatè, secunda verò falsa. Si secundum. Secunda determinatè vera est, falsa verò prima. Ergo ex duabus propositionibus in suppositione facta formatis, una est vera determinatè, altera determinatè falsa.

Nota 3. In suppositione facta adhuc habetur contingens & libera futuribilitas actuum, puta pœnitentiæ, vel impœnitentiæ Tyriorum. Hoc ipso enim habetur contingens & libera futuribilitas actus, quod verè dici potest, Esset, si esset aliqua conditio; futurus esset, si futura esset aliqua conditio: nam actum esse futuribilem, aliud non est, quam illum verificari posse propositionem hujusmodi, quia hoc ipso habet veritatem objectivam, quæ est ejus futuribilitas. Atqui in suppositione facta, ut patet ex not. 2. de alterutra, hoc est, de pœnitentia vel impœnitentia Tyriorum, verè dici potest, pro tempore antecedente adventum Christi: Esset, si poneretur talis conditio; futura esset, si futura esset talis conditio. Ergo in suppositione facta adhuc habetur contingens & libera futuribilitas pœnitentiæ vel impœnitentiæ, seu voluntatis vel involuntatis agendi pœnitentiam in Tyriis, Christo etiam apud illos prædicante, & eadem signa faciunt, quæ fecit coram Judæis. Quod autem hic dicitur de pœnitentia vel impœnitentia Tyriorum, manifestum est convenire innumeris actibus liberis creaturarum rationalium possibilibus sub aliqua conditione possibili, & ad rem pertinente: tam enim de illis, quam de pœnitentia vel impœnitentia Tyriorum, verè dici potest in suppositione facta: Essent, si poneretur talis conditio; futuri essent, si futura esset talis conditio. His præsuppositis,

Sic breviter arguuntur. Objectum scientiæ futuribilium non dependet à dictis decretis. Ergo nec ipsa scientia. Consequenter patet. Nam scientia futuribilium non potest dependere à dictis decretis, nisi ratione objecti sui. *Prob. ant.* Objectum scientiæ futuribilium est contingens & libera futuribilitas actuum creaturæ rationalis. Atqui hæc futuribilitas à dictis decretis nullatenus dependet. Ergo, &c. Maj. patet ex dictis superius. *Prob. min.* Illud nullatenus dependet à dictis decretis, quod adhuc habetur, etiam si supponatur decreta illa non existere. Atqui ex not. 3. etiam si decreta illa supponantur non existere, adhuc habetur contingens & libera futuribilitas actuum creaturæ rationalis. Ergo, &c.

Obj. Ut aliquis actus sit objectum scientiæ futuribilium, debet extrahi è statu meræ possibilitatis ad statum aliquem futuritionis. Sed hoc fieri non potest sine decreto aliquo actu existente, & proportionato futuritioni ad quam actus transfertur, proindeque conditionato ex parte objecti. Ergo nullus actus liber potest esse objectum scientiæ futuribilium sine decreto absoluto ex parte actus, & conditionato ex parte objecti. *R. n. maj.* Itaque gratis requiritur hic ab advertariis aliqua extractio seu translatio ab

uno statu ad alterum, ad hoc ut aliquis actus liber sit objectum scientiæ futuribilium: adhuc enim sufficit mera veritas objectiva, vi cuius de actu aliquo verè dicitur, vel dici potest: Esset, si poneretur talis conditio; futurus esset, si futura esset talis conditio. Hanc autem veritatem objectivam ab omni decreto actu existente planè independentem esse, demonstravimus.

Dices. Actus futuribilis habet actualitatem aliquam, quam non habet actus merè possibilis. Item Deus aliter se habet ad actum futuribilem, quam ad actum merè possibilem. Item actus futuribilis, quæ talis, est in potestate Dei. Item actus futuribilis habet actu futuritionem aliquam. Atqui horum nihil verum esse potest sine aliqua translatione ab uno statu ad alterum, facta per decretum aliquod actu existens, & huic translationi proportionatum. Denique sine tali decreto nullus actus esset potius futuribilis, quam non futuribilis. Ergo, &c.

R. ad 1. N. Nam actus futuribilis supra actum merè possibilem solum habet objectivam aliquam veritatem, quatenus de illo verè dici potest: Non solum posset esset, sed etiam esset, si poneretur talis conditio; non solum posset esse futurus, sed etiam re ipsa futurus esset, si futura esset talis conditio. *R. ad 2. N.* Nam solum Deus aliter se habiturus esset ad actum futuribilem, quam ad merè possibilem, si futura esset conditio, sub qua actus futuribilis est. *R. ad 3.* Actum futuribilem, quæ futuribilem, non magis esse in potestate Dei quam actum merè possibilem, quæ merè possibilem. Uterque enim, quæ talis, dicit meram veritatem objectivam, ab omni actuali decreto independentem. *R. ad 4. N.* Aliud enim est futuribilitas, & aliud futuritio etiam conditionata, exactè loquendo; nec actus futuribilis, quæ talis, futurus est, si volumus exactè loqui, sed solum futurus esset sub aliqua conditione. Unde operam perunt & oleum advertarii, vim facientes in hac voce, futuritio. *R. denique ad 5. N.* Nam ad hoc ut actus sit potius futuribilis, quam non futuribilis, sufficit ut de illo verè dici possit: Futurus esset, si futura esset talis conditio; nec de illo nisi falsò dici possit: Futurus non esset, si futura esset talis conditio. Ad hoc autem ut unum verè, alterum non nisi falsò possit dici, nullum prærequiritur decretum actu existens, ut demonstratum est.

Obj. 2. Debet admitti medium, in quo Deus cognoscat actus contingenter & liberè futuribiles. Sed medium illud non potest aliud esse, quam decretum prædeterminativum, absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti. Ergo, &c. *R. 1.* Intellectum divinum non indigere medio, in quo, aut quo cognoscat contingenter & liberam futuribilitatem actuum; quia cum sit infinite perfectus in genere intelligentis, ex se summè completus & determinatus est ad cognoscendum omne cognoscibile, hoc ipso præcisè, quod terminare potest cognitionem aliquam, vel, quod idem est, hoc ipso præcisè, quod habet veritatem objectivam; actus autem contingenter & liberè futuribilis, quæ talis, habet veritatem objectivam; quæ talis enim habet unde verificet hanc propositionem: Esset, si poneretur hæc conditio; futurus esset, si futura esset hæc conditio. Ergo hoc ipso quod actus aliquis est contingenter & liberè futuribilis, sublato, aut saltem præciso omni medio, in quo, vel quo cognoscatur, summa necessitate cognoscitur ab intellectu divino.

R. 2. Ad assignandum medium, in quo contingens & libera futuribilitas actuum à Deo perfectissimè cognoscatur, nos non indigere decreto prædeterminativo: habemus enim essentiam divinam, in qua visa ut continente æquivalenter & eminenter species impressas omnium veritatum tam formalium, quam objectivarum, Deus perfectissimè cognoscit non solum omnia quæ facere potest, omnia quæ facit aut factura est in aliqua temporis differentia creatura rationalis, sed omnia quæ faceret sive factura esset sub quacumque conditione possibili, ad rem pertinente. Quod

Quod sic demonstratur. Nihil melius esse, vel cogitari potest in representando, quam essentia divina; sicut nihil melius esse, vel cogitari potest in cognoscendo, quam intellectus divinus: neque essentia divina minus perfecta est in ratione representantis, quam intellectus divinus in ratione intelligentis. Ergo essentia divina representare potest & representat intellectui divino, ipsam perfecte comprehendenti, quamlibet creaturam rationalem secundum ea omnia, secundum quae cognosci potest, & exigit cognosci ad perfectam sui comprehensionem. Atqui quaelibet creatura rationalis cognosci potest, & ad perfectam sui comprehensionem exigit cognosci non solum secundum ea omnia quae facere potest, quae facit aut factura est, sed etiam secundum ea omnia, quae factura esset & faceret sub quacumque conditione possibili, ad rem pertinente. Ergo essentia divina representare potest, & representat intellectui divino quamlibet creaturam rationalem etiam secundum ea omnia, quae factura esset & faceret sub quacumque conditione possibili, ad rem pertinente. Hoc argumentum plane consentaneum est doctrinae SS. Patrum, superius suo loco exposita.

Dices. Essentia divina non est necessario connexa cum contingenti & libera futuribilitate actuum. Ergo non potest esse medium, in quo cognito cognoscatur. *R.* Essentiam divinam, ut est principium & causa rerum omnium, non esse necessario connexam cum futuribilitate actuum liberorum, at esse, ut continet in se aequivalenter & eminenter species veritatum omnium, non quidem necessitate absoluta, sed hypothetica, quatenus ex hypothesi quoddam actus aliquis liber sit futuribilis sub aliqua conditione, essentia divina non potest non esse aequivalenter & eminenter species illius ut contingenter & liberè futuribilis sub tali conditione. Quamvis igitur essentia divina, ut est principium & causa rerum, non possit esse medium, in quo cognito cognoscatur futuribilitas actuum liberorum, at potest esse, & est, in quantum est aequivalenter, & eminenti quodam modo species representativa omnis omnino veritatis. Ex dictis apparet Deum duplici modo cognoscere contingentem & liberam futuribilitatem actuum, indirectè scilicet & mediata in essentia sua ut objecto, ratione prius cognito, & directè ac immediate in se ipsis, hoc est, cognitione independenti ab omni medio sive in quo, sive quo ad hanc futuribilitatem terminata.

ARTICULUS V.

Utrum scientia futuribilium independens ab omni decreto actu existente, repugnet doctrinae S. Thomae.

RESPONSIO.

Hæc scientia non modò non repugnat, sed è contrà omnino consentanea est doctrinae S. Thomae.

Prob. Nam S. Thomas hic q. 14. a. 9. in O sic loquitur: *Deus scit omnia, quaecumque sunt quocumque modo. Nihil autem prohibet ea, quae non sunt simpliciter, aliquo modo esse. Simpliciter enim sunt, quae actu sunt; ea vero quae non sunt actu, sunt in potentia vel ipsius Dei, vel creaturae; sive in potentia activa, sive in passiva; sive in potentia opinandi, vel imaginandi, vel quocumque modo significandi. Quaecumque igitur possunt per creaturam fieri, vel cogitari, vel dici, & etiam quaecumque ipse facere potest, omnia cognoscit Deus, etiam si actu non sint. Et pro tanto dici potest, quod habet etiam non entium scientiam.* Et a. 14. in O. *Cum formare enunciabilia sit in potestate intellectus nostri; Deus autem scit quicquid est in potestate sua vel creaturae; necesse est quod Deus sciat omnia enunciabilia, quae formari possunt.* Ex his autem argumentis sic. Ex S. Thomae omnes propositiones, quae ab homine vel Angelo formari possunt, cognoscuntur à Deo cum sua veritate vel falsitate.

Atqui, ut art. precedenti demonstratum est, etiam supponendo nulla dari decreta absoluta ex parte actus, & conditionata ex parte objecti, adhuc ab homine vel Angelo formari possunt propositiones conditionales contradictoriae de contingenti & libera futuribilitate actuum cujuscumque creaturae rationalis, quarum una est determinatè vera, & altera falsa determinatè. Ergo ex principiis S. Thomae, etiam supponendo nulla dari decreta absoluta ex parte actus, & conditionata ex parte objecti, qualia admittunt Thomistae, adhuc Deus cognoscit veritatem vel falsitatem innumerarum propositionum conditionalium contradictoriarum de contingenti & libera futuribilitate actuum creaturarum rationalium. Ergo ex principiis S. Thomae etiam in suppositione facta, Deus cognoscit quid quaelibet creatura rationalis actura vel non actura esset sub quacumque conditione possibili, ad rem pertinente. Ergo ex principiis S. Thomae Deus habet scientiam futuribilem, independentem ab omni decreto actu existente.

Confirm. Idem Doctor Angelicus 3. p. q. 1. a. 5. ad 2. refert hæc S. Augustini verba ex lib. de bono perlev. c. 9. *Nunquid possumus dicere Tyrrios & Sidonios talibus apud se virtutibus factis credere noluisse, aut credituros non fuisse, si fierent: cum ipse Deus attesteretur eis, quod acturi essent magne humilitatis penitentiam, si in eis facta essent divinarum illa signa virtutum?* tunc sic prosequitur S. Doctor responsionem adaptans, *Proinde ut ipse Augustinus solvens subdit (c. 11.) sicut Apostolus ait, non est volentis, neque currentis, sed miserentis Dei, qui his, quos praevidit, si apud eos facta essent, suis miraculis credituros, quibus voluit subvenire: aliis autem non subvenit, de quibus in sua praedestinatione occultè quidem, sed aliud iuste iudicavit.* Deus igitur, ex S. Thomae post S. Augustinum, ratione prius quam quidquam absolute & efficaciter statueret circa salutem hominum lapsorum, hoc est, ratione prius quam ex hominibus lapsis alios eligeret & praedestinaret, alios verò negativè reprobaret, sciebat quinam inter homines essent credituri, si praedicaretur illis Evangelium: cum hanc habuerit scientiam non solum circa eos, qui re ipsa crediderunt, quia Deus efficaciter voluit illis Evangelium praedicari; sed etiam circa alios, qui nunquam crediderunt, Deo illis non procurante efficaciter praedicationem Evangelii, eo quod eos negativè reprobavit occulto quidem, sed iusto iudicio. Unde Deus ex S. Thomae post S. Augustinum, 1. praescivit, quinam, praedicato sibi Evangelio, essent credituri, quinam verò non. 2. Etiam ex iis, quos praescivit, audito Evangelio, credituros fuisse, aliquos ex pura misericordia elegit & praedestinavit, ceteros occulto sed iusto iudicio neglexit, & negativè reprobavit. 3. Iis, quos elegit & praedestinavit in aeternitate, procuravit auditum Evangelii in tempore; iis verò quos non praedestinavit, Evangelii praedicationem non procuravit. 4. Et ita ex iis, qui audito Evangelio credituri fuerant, aliqui crediderunt, ceteri non crediderunt. Ergo S. Thomas post S. Augustinum agnovit in Deo scientiam actuum contingentem & liberè futuribilem, independentem ab omni decreto actu existente.

Nec juvat dicere S. Thomam agnovisse in Deo talem scientiam independentem ab omni decreto absolute tum ex parte actus, tum ex parte objecti, non verò independentem ab omni decreto actuali conditionato ex parte objecti. Nam 1. hoc esset efficaciter probandum. Quod tamen nunquam fiet. 2. Cum scientia illa conditionalis, quam cum S. Augustino agnovit S. Thomas, versetur non solum circa eos, qui non credunt; quia Evangelium non audiunt, sed etiam circa illos, qui re ipsa credunt, quia audiunt Evangelium, proindeque circa illos, quos Deus ad credendum elegit & praedestinavit, & circa quos prater efficacem & ex omni parte absolutum illud decretum, quo fuerunt electi, non nisi nugatorie admitteretur decretum aliud conditionatum ex parte objecti in sensu Thomistico, & ratione prius existens; planè